

Det individuelle solvensbehov

Pr. 30. juni 2024

Individuelt solvensbehov

Indledning

Denne rapport omhandler Merkurs individuelle solvensbehov pr. 30. juni 2024. Oplysningsforpligtelserne omfatter Merkur Andelskasse.

Metode til opgørelse af tilstrækkeligt kapitalgrundlag, artikel 438 litra a

Merkurs metode til vurdering af, hvorvidt den interne kapital er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter (solvensbehovet) følger Merkurs ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process).

I ICAAP'en identificeres de risici, som Merkur er eksponeret overfor med henblik på at vurdere risikoprofilen. Når risiciene er identificeret, vurderes det, hvordan disse evt. kan reduceres, f.eks. ved politikker, forretningsgange, beredskabsplaner m.m. Endelig vurderes det, hvilke risici, der skal afdækkes med kapital.

Den interne kapital (solvensbehovet) er Merkurs egen vurdering af kapitalbehovet, som følge af de risici, som Merkur påtager sig. Merkurs bestyrelse har kvartalsvise drøftelser omkring fastsættelsen af den interne kapital (solvensbehovet), for at sikre at den er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter. Drøftelserne tager udgangspunkt i en indstilling fra direktionen. Indstillingen indeholder forslag til størrelsen på den interne kapital (solvensbehovet), herunder stressniveauer samt vækstforventninger. Dette gælder også, selvom tilsynets benchmarks anvendes. På baggrund af drøftelsen træffer bestyrelsen en afgørelse om opgørelsen af Merkurs interne kapital (solvensbehov), som skal være tilstrækkelig til at dække Merkurs risici og understøtte nuværende og kommende aktiviteter.

Herudover drøfter bestyrelsen en gang om året indgående opgørelsesmetoden for den interne kapital (solvensbehovet), herunder hvilke risikoområder og benchmarks der bør tages i betragtning ved beregningen af den interne kapital (solvensbehovet).

Den interne kapital (solvensbehovet) opgøres ved en 8+ metode, der omfatter de risikotyper, som det vurderes, at der skal afdækkes med kapital: kreditrisici, markedsrisici, operationelle risici, øvrige risici samt tillæg som følge af lovbestemte krav. Vurderingen tager udgangspunkt i Merkurs risikoprofil, kapitalforhold samt fremadrettede betragtninger, der kan have betydning herfor, herunder budgettet og makroøkonomien.

Finanstilsynet har udsendt "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter". Derudover har Lokale Pengeinstitutter udsendt en solvensbehovsmodel. Både Finanstilsynets vejledning og Lokale Pengeinstitutters solvensbehovsmodel, som Merkur anvender, bygger på 8+ metoden, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 pct. af den samlede risikoeksponering (søjle I-kravet) med tillæg for risici og forhold, som ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen.

Derudover opstilles i Finanstilsynets vejledning benchmarks for, hvornår Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkelig inden for de enkelte risikoområder, hvorfor der skal afsættes tillæg i solvensbehovet. Endvidere er der i udpræget grad opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte risikoområder.

Selvom Finanstilsynet opstiller benchmarks på de fleste områder, vurderer Merkur på alle områder, om de angivne benchmarks i tilstrækkelig grad tager hensyn til andelskassens risici, og har i nødvendigt omfang foretaget individuelle tilpasninger. Til det formål anvendes Merkurs egen historik.

Individuelt solvensbehov og opfyldelse haraf, artikel 438 litra c

Det tilstrækkelige kapitalgrundlag og det individuelle solvensbehov pr. 30. juni 2024 er opgjort således:

Individuelt solvensbehov pr. 30. juni 2024	Tilstrækkeligt kapitalgrundlag	Solvensbehov
	1.000 Kr.	%
1) Søjle I krav (8% af samlede risikoeksponering)	167.400	8,0%
+ 2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)	0	0,0%
+ 3) Udlånsvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)	486	0,0%
+ 4) Kreditrisici	40.953	2,0%
+ 5) Markedsrisici	4.499	0,2%
+ 6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)	0	0,0%
+ 7) Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)	10.463	0,5%
+ 8) Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)	0	0,0%
+ 9) Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter	0	0,0%
+ 10) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav	0	0,0%
+ 11) Informations- og Kommunikationsteknologi (IKT)	1.000	0,0%
Total	224.801	10,7%
REA (Vægtede eksponeringer) i alt	2.092.503	

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter Merkurs opfattelse dækkende for alle de risikoområder lovgivningen kræver, at Merkurs ledelse skal tage højde for ved fastsættelse af solvensbehovet samt de risici, som ledelsen i Merkur har besluttet, at Merkur påtager sig.

Bestyrelsen og direktionen og har endvidere vurderet, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i Merkur en del af den generelle fastlæggelse af den interne kapital (solvensbehovet). Ledelsen vurderer derfor minimum hvert år, hvordan vækstforventningerne påvirker opgørelsen af solvensbehovet.

Solvensmæssig overdækning og internt opgjort solvensbehov

Merkur har opgjort solvensoverdækningen således:

Solvensmæssig overdækning 30. juni 2024	1.000 Kr.	% af RWA
Risikovægtet eksponering (RWA)	2.092.503	
Egentlig kernekapital	427.915	20,4%
Supplerende kapital efter fradrag	138.926	6,7%
NEP-instrumenter (Senior Non Preferred udstedelser)	25.000	1,2%
NEP-grundlag	591.841	28,3%
NEP-krav	338.984	16,2%
Overdækning før bufferkrav	252.857	12,1%
Kapitalbevaringsbuffer	52.313	2,5%
Konjunkturbuffer	52.313	2,5%
Sektorspecifik systemiskbuffer	3.780	0,2%
Bufferkrav i alt	108.406	5,2%
Overdækning efter bufferkrav	144.451	6,9%

Merkur har et internt overdækningsmål i forhold til alle kapitalkrav og tillæg på 5,0 procentpoint. Merkur har således en komfortabel margin i forhold til det interne overdækningsmål.

Søjle II-tillæg

Kreditrisici

Kreditrisiko er risikoen for, at Merkur lider tab som følge af, at en udlånskunde eller en anden modpart misligholder sine forpligtelser overfor Andelskassen. Under risikoområdet "kreditrisici" medregnes endvidere kreditrisikokoncentrationen.

Merkur har enkelte store eksponeringer over to procent af kapitalgrundlaget, der udviser svaghestegn, og der er taget et tillæg til afdækning af forsigtigt opgjort blanko på disse eksponeringer

Herudover viser Andelskassens analyser, at der kan være en forhøjet risiko på enkelte kunder med variabelt forrentede lån, kunder med afdragsfrie realkreditlån, kunder i mindre samfund, hvor specialejendomme kan være mindre omsættelige og økologiske landbrugskunder, der kan blive udfordret af den kommende CO₂-afgift på landbrug.

Merkurs 20 største eksponeringers udgør mere end 4 procent af den samlede eksponeringsmasse, hvorfor der tages tillæg for koncentration på individuelle eksponeringer.

Ved opgørelse af kreditrisici indgår ligeledes en vurdering af den branchemæssigekoncentration af den samlede eksponeringsmasse, hvilket pt. ikke giver anledning til tillæg.

Endelig har Merkur opgjort den forventede stigning i det kommende år på nødlidende eksponeringer, den såkaldte NPE-bagstopper, som ligeledes indgår i kreditrisici.

Ovennævnte giver tilsammen et tillæg til solvensbehovet på 41,0 mio. kr., svarende til 2,0 procent af vægtede risikoeksponeringer.

Markedsrisici

Merkurs risiko på aktier, valuta og renterisikoen i handelsbeholdningen vurderes at være tilstrækkeligt dækket af den kapital, der er afsat i solvensbehovet.

Jævnfør Finanstilsynets vejledning skal der tages et tillæg for renterisikoen udenfor handelsbeholdningen. Tillægget opgøres på baggrund af to risici:

- Følsomhed på økonomisk værdi af egenkapitalen (EVE)
- Følsomheden af nettorenteindtjeningen (NII)

EVE belyses ved hjælp af:

- parallelle renteskift
- rentestød
- rentevip

Rentescenarierne er baseret på 19 varighedsbånd i overensstemmelse med EBA's retningslinjer for renterisiko udenfor handelsbeholdningen. EVE svarer til den største renterisiko udenfor handelsbeholdningen i løbet af de seneste fire kvartaler.

Opgørelsen af NII indebærer en vurdering af nettorenteindtjeningens følsomhed over for renteændringer samt den relative betydning af nettorenteindtjeningen for Andelskassens samlede basisindtjening. Nettorenteindtjeningens følsomhed over for renteændringer er opgjort på baggrund af scenarier med renteændringer på +2 og -2 procentpoint på 3, 6, 9 og 12 måneders horisont.

Tillægget for renterisikoen udenfor handelsbeholdningen opgøres som det højeste af tillægget for EVE og tillægget for NII, plus eventuelle tillæg for øvrige risici.

Grundet risikoen for forøgelse af kreditspændet på Merkurs beholdning af realkreditobligationer tager Andelskassen et tillæg for kreditspændrisikoen.

Det samlede tillæg til solvensbehovet for markedsrisici kan opgøres til 4,5 mio. kr. svarende til 0,2 procent af vægtede risikoeksponeringer.

Operationelle risici

I henhold til Bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov skal pengeinstitutterne kapitalmæssigt afdække operationelle risici. Kapitalkravet til de operationelle risici skal dække: "Risiko for tab som følge af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici".

Der er forsigtigt valgt at en solvensreservation på 0,5 procent eller 10,0 mio. kr. til afdækning af operationelle risici.

Øvrige risici

Svag indtjening

Andelskassens basisindtjening er første buffer til at dække tab på udlån og garantier. Vi vurderer, at basisindtjeningen er robust og tilstrækkelig til at dække tab på udlån og garantier, og der tages derfor ikke noget tillæg herfor.

Høj vækst i udlån

Såfremt den forventede stigning i udlån er større end 10 procent vurderes i Finanstilsynets vejledning, at der kan være en overnormal kreditrisiko, og der skal fastsættes yderligere kapital i solvensbehovet til at dække høj vækst i udlån.

Merkur har i 2023 haft vækst i udlån udover de 10 procent og forventer også i 2024 høj vækst i udlån indenfor både privat- og erhvervssegmentet, og der er derfor givet et mindre tillæg for høj udlånsvækst.

Likviditetsrisici

Likviditetsrisici er overordnet risikoen for, at Merkur ikke har likviditet til at opfylde sine betalingsforpligtelser til tiden. Denne risiko kan særligt opstå for pengeinstitutter med store indlånunderskud. Da Merkur 30. juni 2024 havde stort indlånsoverskud, et LCR-nøgletal på 474 procent likviditetspejlemærke ligeledes på 474 procent, samt et NSFR-nøgletal på 227 procent, tages der ikke noget tillæg til solvensbehovet for likviditetsrisici.

Gearing

En høj gearing udsætter pengeinstitutter for en forøget risiko for tab, hvis der indtræffer pludselige ændrede markedsforhold og overdrevne prisfald på aktiver. Merkurs ledelse skal tage højde for overdreven gearingsrisiko og styre dette ved hjælp af gearingsgraden. Merkurs gearingsgrad på 7,3 procent er ikke overdreven, da over 2 mia. kr. af balancen udgøres af indestående i Danmarks Nationalbank. Det vurderes derfor ikke nødvendigt med tillæg som følge af høj gearing.

Regulatorisk forfald af kapitalinstrumenter

Merkur har ultimo juni 2024 optaget efterstillet kapitalgrundlag på samlet 148,4 mio. kr. fordelt på 6 udstedelser. Disse har forskellig udløbsdato, hvoraf hovedvægten er i årene 2031-2032 og dermed kan medregnes fuldt i opgørelse af kapitalgrundlaget. 2 af udstedelserne har Merkur ansøgt og fået tilladelse til at indfri, hvilket vil ske i 3. kvartal 2024. Disse er derfor ikke indregnet i kapitalgrundlaget. Det vurderes ikke nødvendigt at tage tillæg til solvensbehovet for forfald af kapitalinstrumenter i de kommende år.

Eventuelle tillæg som følge af lovkrav

Udover de ovenstående punkter skal det altid vurderes, om der er særlige lovkrav, der kunne udløse en forøget risiko.

Informations og kommunikations Teknologiske risici

Den risiko der hidrører fra "Informations og kommunikations Teknologi (IKT)" vurderes og der medtages tillæg til kapitalkravet såfremt risici for området ikke er afdækket behørigt.

Merkur har valgt at reservere 1 mio. kr. i solvensbehovet til risici i forbindelse med "Informations og kommunikations Teknologi (IKT)".